

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, 15. apríl 2014

V Botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie odkúpených pozemkov

V Botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach sa dnes uskutočnilo slávnostné odovzdanie odkúpených pozemkov, ktorého sa zúčastnil rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc. a prior Dominikánskeho konventu Košice Maroš Fintor. Podanie ruky rektora a priora bolo symbolickou bodkou za tiahlym sporom o pozemky slúžiace Botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach, ktoré patrili Dominikánskemu konventu Košice.

„Veľmi oceňujem postup Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR, ktorých dotácie vyčlenené v minulom roku nám umožnili odkúpiť kľúčové pozemky pre činnosť našej botanickej záhrady. Tá je prínosná nielen pre výučbu našich prírodovedcov, ale jej činnosť je predovšetkým vo verejnom záujme, keďže ju ročne navštívi približne 50-tisíc návštevníkov z celého východoslovenského regiónu. Má tiež veľký celospoločenský význam v súvislosti s ochranou prírody, pretože jej areál je z hľadiska územného systému ekologickej stability významným biocentrom a biokoridorom prínosným pre ekologické fungovanie fauny a flóry. Stabilné zázemie si v Botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach našiel mimoriadne pestrý sortiment živočíšnych a rastlinných druhov, pričom mnohé patria k chráneným a ohrozeným druhom,“ konštatuje rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc.

Z celkovej plochy cca 30 hektárov rozlohy Botanickej záhrady vlastnil Dominikánsky konvent Košice donedávna takmer tretinu. Konvent ich získal od štátu ako náhradu za krivdy spôsobené v 50. rokoch komunistickým režimom a následne sa dohodol s vedením univerzity na ich dlhodobom prenájme, avšak zhruba pred tromi rokmi sa rozhodol nájomnú zmluvu nepredĺžiť. Začali sa jednania o odkúpení pozemkov a keďže UPJŠ v Košiciach nedokázala realizovať kúpu z vlastných zdrojov, obrátilo sa jej vedenie so žiadosťou o pomoc na rôzne štátne a mestské inštitúcie. O situáciu sa živo zaujímali aj médiá a verejnosť, zvlášť v období, keď bola od 9. septembra 2013 do 8. januára 2014 kvôli chýbajúcej zmluve uzatvorená časť exteriérových priestorov pre návštevníkov botanickej záhrady. Odkúpenie najdôležitejších pozemkov je preto veľkou úľavou nielen pre obe strany, ale aj všetkých občanov, ktorým záležalo na zachovaní botanickej záhrady ako jedinečného unikátu v slovenských pomeroch.

Vďaka finančnému príspevku v hodnote 615-tisíc eur z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR odkúpila UPJŠ v Košiciach v roku 2013 celkovo 12 810 m² kľúčových pozemkov, na ktorých sa nachádzali rôzne zariadenia, pracovné priestory pre záhradníkov, sklady mechanizmov a materiálu a tiež inžinierske siete. V tomto roku k nim pribudli pozemky s celkovou výmerou 50 710 m² v hodnote 3-milióny eur, ktoré sa podarilo odkúpiť vďaka mimoriadnej dotácii z Ministerstva financií SR vo výške 3 milióny eur, ktorú minister školstva, vedy výskumu a športu SR Dušan Čaplovič získal na tento účel. Ide o areál s veľkou spoločenskou hodnotou, ktorý bol univerzitou rokmi zveľaďovaný a je s obľubou navštevovaný, keďže sa na ňom nachádza bazén, altánok, skalky, náučné chodníky a viaceré vzácne i chránené rastliny. Vklad do katastra bol povolený 27. marca 2014.

„Sme veľmi radi, že došlo k finalizácii transakcie medzi Dominikánskym konventom Košice a UPJŠ v Košiciach týkajúcej sa expozičných plôch, na ktorých pôsobí Botanická záhrada Košice. Veľmi radi by sme dnes vyjadrili naše poďakovanie ministrom financií a školstva Slovenskej republiky a tiež rektorovi a kvestorovi Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Hlboko si vážime ich spoluprácu pri tomto diele. Dominikánsky konvent je pripravený dohodnúť sa s UPJŠ aj ohľadne ďalších pozemkov patriacich do areálu Botanickej záhrady v Košiciach tak, aby celá

Botanická záhrada mohla slúžiť všetkým Košičanom na oddych, ako aj univerzite pre jej vedecko-výskumnú činnosť,“ konštatuje prior Dominikánskeho konventu Košice Maroš Fintor.

Dominikánskemu konventu Košice v súčasnosti patria ešte cca 3 hektáre pozemkov v Botanickej záhrade, na ktorých sú umiestnené plochy s genofondom kultúrnych rastlín, ktoré sú integrálnou súčasťou chráneného areálu (historická vinica, novšia vinica, ovocný sad a relaxačná plocha pre návštevníkov). Z nich cca 1,1 hektára získa UPJŠ v Košiciach do svojho vlastníctva zámennou zmluvou a zvyšné pozemky budú predmetom ďalších rokovaní v budúcnosti.

Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach

Rozprestiera sa na ploche 30 hektárov a v jej areáli sú v expozičných skleníkoch s rozlohou 3500 m² expozície tropickej a subtropickej vegetácie. Na ploche štyroch hektárov sa nachádza expozícia dekoratívnej flóry, 4 are zaberá genofondová zbierka autochtonných (pôvodných) taxónov vyšších rastlín a na ploche 24 ha sa rozprestiera lesná časť záhrady, ktorá pozostáva z lesných celkov pôvodných fytocenóz nadväzujúcich na lesné spoločenstvá geomorfologických celkov Bankova a Čermel'ského údolia. Na zostávajúcom území je umiestnená hospodárska časť botanickej záhrady a objekty UPJŠ v Košiciach.

Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach má najväčšiu plochu skleníkov spomedzi slovenských botanických záhrad a pýši sa tiež najvyšším skleníkom s výškou 13,5-metra. Expozičné zbierky v skleníkoch na oddelení tropickej a subtropickej flóry súčasnosti predstavujú jedinečnú zbierku, pričom ťažko hľadať porovnateľnú expozíciu. Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach má tiež najväčšiu zbierku kaktusov v Slovenskej republike a najširšiu škálu tropických a subtropických rastlín, ktorých eviduje vyše 2100 druhov. Celkový počet druhov a kultivarov presahuje 4700.

Botanická záhrada bola pôvodne založená ako Botanický ústav Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach v areáli bývalého Komenského ústavu na Komenského ulici v máji 1950. Keďže jej pôvodná rozloha 3hektáre nepostačovala na jej plánovanú činnosť, vybrala sa pre novú záhradu plocha pod Rozáliou v Mestskej časti Košice Sever, ktorá bola neskôr rozšírená aj na územie Červeného brehu po baňu na Bankove. V roku 1958 sa dal na novom mieste do užívania expozičný skleník, ktorý bol na vtedajšiu dobu jeden z najväčších v strednej Európe a dodnes je najväčším v SR. Následne sa dobudovali expozičné zbierky tropickej a subtropickej flóry, viackrát sa prebudovávala expozícia dekoratívnej flóry a udržiavala sa dendrologická zbierka v lesoparkovej časti. Po roku 1989 došlo k rozšíreniu zasklenej plochy vybudovaním 8 nových skleníkov. Z nich sú 4 zaradené do komplexu expozičných skleníkov s vykurovaním a 4 sú v hospodárskej časti využívané ako pestovateľské skleníky.

Súčasťou Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach je Herbár a Thaiszová knižnica. Od roku 1990 vydáva vedecké periodikum THAISZIA, Journal of botany. V posledných rokoch zorganizovala niekoľko medzinárodných vedeckých konferencií, v súčasnosti rieši viaceré grantové a vedecko-technické projekty a začala tiež tradíciu tematických výstav spojených s predajom, klubovú činnosť (kluby Bonsaj, Kaktus, Gladiola, Citrus) a podobne. Popri kultúrno-spoločenskej oblasti sa venuje aj výučbe študentov Prírodovedeckej fakulty UPJŠ a edukačným projektom orientovaným na žiakov základných a stredných škôl a vedecký výskum zameraný na štúdium biológie ohrozených druhov vyšších rastlín východného Slovenska, synantropizáciu vegetácie, invázie rastlín, šľachtenie dekoratívnych kultivarov a patologických problémov drevín v zmenených podmienkach prostredia.

Túto tlačovú správu nájdete uverejnenú na webovej stránke: www.upjs.sk

RNDr. Jaroslava Oravcová, hovorkyňa